GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **Nro. 14.** 4. Lutego 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiednia.* —

N. Pan, przez iubilacyią Jerzego Lang Radcy Apellacyynego, ogólnego pellacyynego Sądu woyskowego, uwolnione mieysce Radcy apellacyynego, raczył nayłaskawiey nadać Jeneralnemu Audytorowi Porucznikowi i Referentowi przy głównem Dowództwie w Galicyi, Marcinowi Mihlbauerowi, a w mieyscu tego, mianować Audytora sztabowego, urod. Jana Praty, Jeneralnym Audytorem Porucznikiem i Referentem przy Dowództwie wspomnionem, zaś Wilhelma Mittlachera Audytorem sztabowym przy tymże dowództwie głównem galicyyskiem.

Dokończenie zdania sprawy Gubernatora uprzy. Aust. narod. Banku Józefa Hrabiego Dietrichsteina i t. d.

Teraz przechodzę do głównych gałęzi czynności Banku narodowego, i będę miał zaszczyt rozwinąć wiernie rezultat dotychczasowego działania każdey poiedynczey czynności.

Czynność eskontowa okazała z d. 31. Grudnia 1823 stan następuiący Efektów kupieckich: było sztuk 2013, w wartości 4 mil. 471935 ZR. 2 kr. W ciągu roku 1824 eskontowano 12354 sztuk efektów kupieckich, wynoszących 25 mil. 838844 ZR. 25 kr., zatem w ogóle: efektów kupieckich 14367, w wartości 30 mil. 310779 ZR. 27 kr. W. bankowey, z czego wpłynęło do kassy sztuk 13475, wynoszących 24 mil. 95704 ZR. 21 kr. ztąd pozostałe w d. 31. Grudnia 1824 w schowaniu tuteyszem: Efektów kupieckich sztuk 892 w wartości 6 mill. 215075 ZR. 6 kr.

Czynność pożyczki bankowey okazuiąca się w roku 1824 znowu rozciągleyszą, od dawnieyszych, stawia następuiący rezultat:

W d. 31. Grudnia 1823 zostawało 27 mil. 194961 ZR. 30 kr. na zastawach, na które pożyczono 12 mil. 658500 ZR. W ciągu roku 1824 przybyło do tego w zastawach 78 mil. 375933 ZR. 7 kr. ogólne zaliczenie 44 mil. 79950 ZR.; zatem za wartość 105 mil. 570894 ZR. 7 kr., wypożyczono summę 57 mil. 458050 ZR; z czego za odpłaceniem 42 mil. 662800 ZR. wydano 78 mil. 342764 ZR. 38 kr.; podług tego okazuie się w d. 31. Grudnia 1824 ilość 27 mil 228129 ZR. kr. 59, za co zaliczono 14 mil 795200 ZR.

Z pieniędzy papierowych w obiegu będących wykupił bank narodowy do końca Grudnia 1823 na rachunek Rządu 243 mil. 251650 ZR. W ciągu roku 1824 wynosiło wykupno 41 mil. 90950 ZR. przezco okazuie się, że bank iuż wykupił i do umorzenia przeznaczył 284 mil. 342600 ZR. Stan wszystkich kass bankowych w d. 31. Grudnia 1823 wynosił 39 mil. 450,176 ZR. 39 3/4 kr. W ciągu roku 1824 wpłynęło 276 mil. 752013 ZR. 25 3/4 kr. a więc przychód podniósł się na 316 mil. 232190 ZR. 5/4 kr. Wydatku było 272 mil. 217703 ZR. 13 kr., a zatem w d. 31. Grudnia 1814 pozostało w kassach bankowych 44 mil. 14486 ZR. 34 2/4 kr. Ztąd wszystkie kassy instytutu okazuią, iż w roku 1824 było w obiegu 548 mil. 969716 ZR, 56 3/4 kr.

Bank miał nakoniec w roku 1824 następuiące dochody: Z pozostałych zysków z roku 1823, 25058 ZR. 42 1/4 kr. z Eskontu 222222 ZR. 44 kr. Z pożyczki 797013 ZR. 18 kr. Z prowizyi od pozostałego pierwotnego maiątku bankowego i prowizyi od resztuiącey ceny kupna dóbr skarbowych 2 mil. 305674 ZR. 58 1/4 kr. Z należytości od assygnacyi i za różne sprawy 42511 ZR. 10 3/4 kr. Z zysku monety 22151 ZR. kr. 8. Z dochodów funduszu odwodowego 121803 ZR. 33 kr. Ogólny dochód podniósł się zatem do summy 3 mil. 536435 ZR. 34 1/4 kr. Do tego należy doliczyć do dochodów roku 1825, 89914 ZR. 11 kr. i wydatki na zarząd 197455 ZR. 28 3/4 kr. razem 287369 ZR. 39 3/4 kr. które odciągnąwszy, pozostaie czystego dochodu za rok 1824 summa 3 mil. 249065 ZR. 54 1/2 kr. Z tego przychodu przypada na każdą z 50621 akcyy część w ilości 64 ZR. kr. 11. Podług tego potrąciwszy zwyczayną dywidendę okazuie się dla każdey akcyi nadzysku 34 ZR. kr. 11.

Jeżli WPanowie chcecie chylić się do przełożenia Dyrekcyi bankowey według upoważnienia danego WPanom przez N. Pana, tedy każdy właściciel akcyi uprzy. Aus. narod. banku, który w pierwszem półroczu 1824 otrzymał iuż 28 ZR. odebrałby znowu z ostatniey dywidendy 31 ZR. a tak procenta iedney akcyi w roku 1824 porównałyby się z dochodami z lat 1822 i 1823.

)(

Fundusz odwodowy instytutu, który według tego, z końcem 1824 łącznie z funduszem pensyy urzędników banku, i dołączeniem osiągnionego zysku podniósłby się do nader znaczney summy 2 mil. 239584 ZR. 40 3/4 kr. waluty bankowey, gdy WPanowie na moie wnioski przyzwolicie okaże się, iż każdy własciciel akcyi będzie mógł żądać z tego funduszu z ostatnim Grudnia 1824, 44 ZR. 14 2/4 kr.

Kończąc ten prosty wykaz postępów i dochodów austryiackiego instytutu bankowego; niechaymi wolno będzie zwrócić WPanów uwagę na bardzo dotkliwą stratę, którą kray w ogolności, w szczególności zaś to powszechne urządzenie poniosło przez śmierć w roku 1824 wielce zasłużonego i żałowanego Ministra Stanu, Konferencyi i Skarbu, Filipa Hrabiego Stadiona.

Kto tak, iak zmarły pragnął dobra, i wszelkiemi siłami takowe przyspieszał — kto tak, iak ón poświęcał się usłudze swego ukochanego Monarchy i swoiéy oyczyzny, z taką niezmordowaną gorliwością ten żyć będzie wiecznie w wdzięczney pamięci swoich współobywateli; a te kilka słow poświęconych iego szanownym cieniom, są zapewne słabym wyrazem czci i uszanowania, które ożywiać muszą tego, kto tego znakomitego Polityka bliżéy znać, lub onegoż w skutecznym działań iego zawodzie miał szczęście uważać.

Równie śmierć moiego niegdyś w roku upłynionym zastępcy, w świecie handlowym wielce zasłużonego Henryka Barona Geymüllera, który iuż był znakomitem Członkiem prawodawczego Wydziału bankowego, i w ciągu zupełnych lat trzech pod moim zwierzchnim zarządem, i wspólnie zemną sprawami Dyrekcyi banku zawiadywał, tudzież strata byłego Dyrektora banku Feronce Rothenkreuz, zasługuie na tém mieyscu wdzięcznego wspomnienia; bowiem ci obadway negocyanci należeli do tego użytecznego instytutu, i przykładali się swoiego czasu według sił swoich do pomyślności i rozwinienia tego instytutu.«

Oto iest alfabetyczny wykaz Cenzorów Wydziału eskontowego uprzywileiowanego Aust. narodowego banku: JP. Jan Benvenuti, Associé handlu Benevenuti i współki. JP. Jakób Bettini, C. K. uprzy. hurtownik. JP. Józ. Ant. Euge. Kawaler Bonnet de Bayard C. K. uprzy. hurtownik. JP. Uro. Krystyian Henryk Coith, Naczelnik C. K. uprzy. wielk. dómu handlowego D. synów Coitha. JP. Jan Bartłomiéy Gorometta, C, K. upr. hurtownik. JP. Karol Isenflamm, maiący firmę C. K. uprz. handlu Schullera i współki. JP. Gotfried Henryk Kunz, Associé C. K. uprzy. handlu Kunza i współki. JP. Jan Mayer, Naczelnik C. K. uprzy. handlu J. H. Stametza i współki. JP. Jędrzéy Meiller, maiący firmę C. K. uprzy. handlu. Steinera i współki. JP. Urod. Ignacy Neuwall, zawiadowca C. K. uprzy. handlu M. E. Neuwalla. JP. Fran. Baron Schloissnigg, Associé C. K. uprzy. hand. braci Schloissnig. JP. Andrzey Baron Stift, Associé C. K. uprzy. hand. Brentano Cimaroli i Stift. JP. Józef Weigl, C. K. Radca i uprzy. hurtownik, tudzież Associé C. K. uprzy. handlu synów Tadeusza Bergera.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

W Madrycie odebrano wprost z Limmy wiadomość z d. 16. Września r. z. według którey panowała tam podówczas zupełna spokoyność, i było podostatkiem wszelkiéy żywności. Boliwar stał daleko od Limy, i w takiém był położeniu, iż żadnéy nie czyniło obawy.

Hiszpania.

Król wydał pod dniem 31. Grudnia r. z. reskrypt do Ministra spraw zewnętrznych, P. Zea-Bermudez, stanowiący, iż rozwiązuiąc wątpliwość względem przewodniczenia w Radzie Ministeryialnéy, podczas Króla nieobecności, w każdym razie przewodniczyć ma P. Zea Bermudez, że tenże, iak iego następcy do innych tytułów używać ma tytułu: Prezydenta Rady; że Rada każdego tygodnia przynaymniéy dwa razy się ma zbierać, a oprócz tego zawsze, skoro tego niektórzy Ministrowie za potrzebę osądzą; że Rada do narad swoich wezwać może każdą zaprowadzoną Władzę, osądziwszy, iż potrzebna do dania obiaśnień ku dobru służby i spraw; i nakoniec, iż w naradach swoich zachować się powinna według rozporządzenia z d. 2. Listopada 1816, szczególniey co się tycze przełożeń na urzędy w Wydziałach politycznym i woyskowym, lub politycznym i skarbowym, łącząc w to urzędy Wice-Królów i Jeneralnych Kapitanów.

Były Minister woyny Cruz, otrzymał od Króla pozwolenie, opuścić więzienie, i powrocić do domu swoiego w Madrycie.

Król Jegomość pozwolił Xięcin Frias nosić ozdoby orderow, które były mu odięte.

Tym urzędnikom hiszpańskim w Ameryce południowéy, którzy wolą raczéy powrócić do domów iak służyć w kraiach przez powstańców, rozkazał Król powrócić koszta podróży.

Xiążę Saski w towarzystwie Króla i rodziny królewskiéy zwiedził w dniach ostatnich Grudnia gabinet historyi naturalnéy, gdzie szczególnieyszą uwagę swoią zwrócił na niezmierny kościotrup Megaterosa, podług zapewnienia dozorców, iedyny w znanym świecie.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Król przybył z Windsor do Londynu w d. 12. Stycznia.

Ponieważ w d. 6. Stycznia kończyło się ostatnie odroczenie Parlamentu, zatém Lord Kanclerz oświadczył tego samego dnia w Izbie wyższéy, przed kratkami któréy byli urzędnicy Izby niższéy, iż z rozkazu Króla Parlament odroczony iest do d. 3. Lutego, w którym to dniu rozpocznie swoie posiedzenia.

Podług doniesień z Londynu z d. 11. Stycznia, obadwa Ministrowie Hrabia Liverpol i P. Kanning bawią ciągle w Bath.

P. Eduard Dwyer, stały Sekretarz Katolickiego Związku w Dublinie, przesłał wydawcy Kuryiera na pismie uchwałę tego Związku, aby go iako oszczercę pociągnąć do sądu, ieżli nie wyda autora artykułu, obrażaiącego Związek a umieszczonego w iego pismie.

Akcyie kopalni amerykańskich, niewiadomo z iakiéy przyczyny nadzwyczaynie spadły raptownie w d. 11. na giełdzie Londyńskiéy; zaś akcyie kompanii brazyliyskiéy w kilku godzinach spadły z 70 na 42, a potém się znowu do 57 podniosły; angielsko-mexykańskie spadły z 130 na 120 a wszystkie inne szły niżéy o pięć procentu. Tymczasem, ponieważ te wybiegi iuż są zwyczayne, zebrało się znowu n o w e towarzystwo do obrabiania kopalni chyliyskich, z kapitałem 1 mil. funtów szterlingów.

Pismo *the Eclipse*, które przy końcu zeszłego lata zaczęło wychodzić i bardzo okazale się zaleciło, zgasło z d 31. Grudnia r. z.

Francyia.

W d. 12. Stycznia, Minister Baron Damas odebrawszy przez telegraf z Lugdunu wiadomość o śmierci Króla Ferdynanda I. doniósł o tém zaraz Królowi. Natychmiast wyprawiono z tém gońca do Xiężnéy Berry bawiącéy w Rosny, a córki nowego Króla, zaś Delfin ze swoią małżonką udał się do pałacu Królewskiego do Xiężnéy Orleańskiéy, córki zmarłego, a siostry nowego Króla.

W d. 11. Stycznia Xiąże Koburg był na obiedzie u Króla. W d. 12. dał Król posłuchanie deputacyi miasta Rheims, poczem prezydował na Radzie ministeryialnéy.

W d. 9. Stycznia Hrabia Pozzo di Borgo Poseł Rossyiski złożył Królowi swoie listy wierzytelne.

W dniu 11. Stycznia przyięła Izba Parów Hrabiów Kergolay i Dade dela Brunerie i Wice-Hrabiego Dubouchage, których tytuły niedawno sprawdzono. Poczem mianowała Izba dwie komissyie do rozpoznania proiektów do ustaw, a dotyczących się towarzystw religiynych kobiet, i świętokradztwa.

Z mowy P. Martignac mianéy na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 3. z. m. przy wniesieniu proiektu do wynagordzania wychodzców udzielamy następuiących textów.

»Gdy wychodzcom dozwolono powrócić do Francyi znaczna część tychże powróciła do kraiu i niektórzy otrzymali zwrót własności swoich tam, gdzie takowa była ieszcze w posiadaniu Rządu. Gdy Ludwik XVIII. przyszedł na tron przodków swoich, ustawa konstytucyyna ogłosiła wszystkie własności świętemi i w téy nietykalności położyła nawet dobra narodowe. Jednakże rodziny ogołocone z własności, zostały się bez nadziei swych dóbr odzyskania, pokładaiąc w dobroci Króla i sprawiedliwości narodu niezatarte prawa swoie. Ich pola, ich domy, dziedzictwo ich przodków, zabrał Rząd na swóy użytek. Wynagrodzenie musiało być skutkiem owéy nietykalności, którą Rząd rewolucyyny względem dawnieyszego kupna wyrzekł. Zacny Par (Marszałek Macdonald) wynurzył przed narodem w pierwszych zaraz miesiącach przywrócenia, potrzebę wynagrodzenia, i Francyia zachowa te pamiątkę ufności. Lecz inne obowiązki, inne potrzeby zniewoliły Rząd, że musiał odłożyć wykonanie tego zamiaru. Ustawa konstytucyyna zaręczyła także cały dług Stanu i musiano przestać uprzednio na zwróceniu wychodzcom dóbr, gdzie się ieszcze znaydowały nieprzedane i na oddaniu pieniędzy ze sprzedaży dóbr, gdzie takowe były ieszcze w ręku nabywców. To był duch prawa z d. 5. Grudnia 1814. W krotce nowe nieszczęścia padły na Francyią. Koszta utrzymania długiego osadzenia przez woyska obce powiększyły iuż będące koszta. Spłacono ie szczęśliwie, i iuż były zebrane zapasy do wynagrodzenia, gdy niebezpieczeństwa grożące królowi Hiszpańskiemu nowych ofiar wymagały. I te poniesione i po wielu cierpieniach i usiłowaniach nakoniec — dzięki kwitnącemu stanowi Kraiu i Skarbu iak i wewnętrznéy spokoyności! — możemy ostatnią ranę zagoić. Zrobiono w prawdzie zarzut przeciwko zamierzanemu wychodzców wynagrodzeniu, iż ieżli maią być zadane nam przez rewolucyią rany, zagoione, dla czegożby myślano tylko o wynagrodzeniu wychodzców. Wielkie i liczne nieszczęścia dotknęły wszystkie klassy Francuzów. Zmnieyszenie długu publicznego, assygnaty, woyny, nadzwyczayne podatki i t. p. są dolegliwościami, których skutków ieszcze doznaiemy, a które od prawego Rządu pociechy i wsparcia żądać mogą. Tymczasem trzeba zwrócić uwagę, że nie wszystkie nieszczęścia mogą być naprawionemi, że między te-

mi, które mogą być wynagrodzonemi, naykonieczniejsze zasługuią na pierwszeństwo, i że my nie tak nieszczęście, iak raczéy czyn niesprawiedliwości chcemy naprawić. Wychodzcy naraz wszystko stracili i ciężkie ieszcze znosili nieszczęście; wydarto im oyczyznę. W nich udręczono całą klassę obywateli. Zabranie ich posiadłości, pod czas, gdy inne dolegliwości będą zapomniane, lub załatwione, zostaną na zawsze przedmiotem trosków i niezgody, tak nawet przeciwko dobrom narodowym pomimo sankcyi ich posiadania panuie przesąd, i stoią w niskiéy wartości. Kraie do innych należące, ieszcze po wiekach stoią na wulkanie (mocne wrażenie.)« Poczém Mówca zapuścił się bliżéy w szczegóły proiektu do ustawy i ilość kapitału, za który powinno być wynagrodzenie uczynione, iak wiadomo, podał tenże na 987,819,962 fr. 96 centymów.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 8. Stycznia Kommissyia do prośb wyznaczona zdała sprawę. Prośba nieiakiego dóbr posiadacza, Lamarre z Francheville mocny spór sprawiła. Lamarre kupił wieś emigranta, a po powrócie dawnieyszego posiadacza do Francyi ugodził się z nim za pewną summę, tak, że emigrant w należytéy formie nastąpione kupno wsi poświadczył. Lamarre żąda teraz mieć udział do wynagrodzenia, które teraz na mocy nowéy ustawy należy się emigrantowi. Kommissyia przełożyła, aby prośbę tę odesłać pod rozwagę Kommissyi, maiącéy wyżwspomniony proiekt do ustawy rozpoznać. Co po silnym sporze małą większością uchwalono. Wielu Członków strony prawéy nawet w naydobitnieyszych wyrazach, żądało nie mieć względu na tę prośbę. Z lewéy strony sprzeciwiał się temu Deputowany Machin.

W d. 10. Stycznia Izba Deputowanych rozpoczęła w biurach swoich uprzednio rozpoznawać proiekt do ustawy dla wynagrodzenia emigrantów i zniżenia wieczystych dochodów, i w d. 11. trudniła się tém daléy.

W d. 12. Stycznia na posiedzeniu ogólném uznano Deputowanymi: PP. Depont de l'Eure i d'Hennessy. Poczém rozpoczęły się rozprawy nad proiektem do ustawy względem Listy cywilnéy. P. Bazire, wspierany przez P. Labourdonnaye i Jenerała Foy, żądał, aby artykuły 4 i 5 względem uposażeń Xięcia Orleanu, i kosztów Korony, które do budżetu należały od tego proiektu do ustawy mogły być odłączone, by Izba na nie iednomyślnie głosować mogła. Wszystkie te proiekta odrzucono, i proiekt do ustawy 278 głosami przeciwko 25, został przyięty.

W portach Francuzkich ogłoszono, że fregata, bryg i galiota ze stanowiska w Antillach, tworzyć będą oddział pod rozkazami Kapitana Cuvillier dla zasłaniania okrętów Francuzkich przeciwko rozboynikom morskim na brzegach Hawanny.

Gwiazda z d. 11. Stycznia wyraża się względem uznania przez Angliią trzech Państw Amerykańskich w sposobie następuiącym: »Musiemy się spodziewać, że pewni autorowie będą wielką czynili rzecz ze skłonności, iaką okazuie Rząd Angielski do zawarcia traktatów handlowych z nowemi Rzeczpospolitami Ameryki południowéy. Istotny punkt musi przecie zastanowić uwagę wszystkich myślących ludzi; mianowicie, że ten środek w obmowie będący niezmienia bynaymniéy zasad prawa, a nawet na samą rzecz tylko ograniczony wpływ mieć może. »Interes naszych fabrykantów i kupców, mówią Dzienniki Angielskie, wymaga, abyśmy uznali Rzeczpospolite Mexyku i Kolumbii.« Odpowiedź na ten dowód znalazłaby się w manifestach, które wydał Dwór Londyński, gdy iego północno-amerykańskie osady rozpoczęły powstanie przeciwko kraiowi macierzystemu. Tam czytamy na każdéy stronnicy, że Władzca W. Brytanii niemniéy iest Królem Pensylwanii i Wirginii, iak prowincyi Yorku lub Northumberlandyi. Angliia chce opierać się na mowach, mianych w Parlamencie, i aktach dyplomatycznych złożonych w biurze Izb obudwóch. Atoli we wszystkiém, co mówiono lub pisano, zawsze przyznawano, że Gabinet St. James nie chce zaprzeczać zupełnego prawa, iakie ma Król Hiszpański dla użycia wszelkich środków, a nawet siły, aby zbuntowane osady przywieść do posłuszeństwa. Według tego prawne Władztwo iest autentycznie przyznane Koronie Hiszpańskiéy. Aby mu nadać wagę, Hiszpaniia przystępowała naypierwéy do zgodnych układów, a nakoniec użyła broni. Ta wielka walka długo ieszcze potrwa; ktożby Mocarstwo obce mógł taką nieograniczoną supremacyią udarzyć, iżby same oświadczenie z iego strony, dostateczne było do zatracenia wszystkich praw Hiszpanii? Gdyby takie zamieszanie zaięło mieysce w zasadach politycznych, któremi rządzą się cywilizowane narody naczémżeby się wtedy oparły rachuby dumy i chciwości kupieckiéy? Europa doczekałaby się znowu téy nieszczęsnéy epoki, w któréy wyrok podany od żądzy wzrastaiącego powiększenia się, zapowiedział, iż ten, lub ów Dom panuiący przestał panować. Dzisiay n. p. Angliia rozwiązałaby przysięgę wierności poddanych Amerykańskich; iutro ogłosiłaby Hiszpaniia niepodległość Azyiatyckich poddanych Anglii. Atoli takie oświadczenia są niczém, skoro nie są wspierane flotą i woyskiem. Możnaż dopuścić, że woyska Król: Hiszpańskie, zaymuiące ieszcze naypięknieyszą część Peru i Chili, strachem przerażone, raptownie się

cofną, ponieważ kilku Konzulów Angielskich przybyło do kraiu zaledwo ułożonych Rzeczpospolitych: Mexykańskiéy i Kolumbiyskiéy? Zapewnie nie. Kiedy oręż dobyty, wtedy przemoc tylko uznaie przemoc, a Angliia nie pomyślała użyć iéy, dla rozwiązania pytania, którego rozstrzygnienie żadnemu Mocarstwu na ziemi nie mogłoby bardziéy, iak iéy być zgubném.»

Włochy.

Dnia 19. Grudnia uroczyście w Rzymie ogłoszono Bullę względem Jubileuszu, przyczém dzwoniono we wszystkie dzwony, odezwały się działa w zamku S. Anioła, gwardyie Szwaycarskie wystrzeliły z ręczney broni, brzmiały odgłosy trąb i kotłów. Nazaiurz Oyciec Ś. udał się do kaplicy Syxtusowéy, rozpoczął pontyfikalnie obrzęd święty; wziął pozłacaną gromnicę i zaintonował hymn o Duchu Ś., który kończyli śpiewacy kapeli Papiezkiéy. Nastąpiła uroczysta processyia do kościoła Ś. Piotra, rozpoczynali ią młodzeńcy i sieroty, po nich kapłani świeccy i zakonni, Jeneralni Prokuratorowie, Prałaci, Sekretarze Papiezcy i Marszałek pałacu; za nimi niesiono koronę i inne znaki dostoieństwa Papiezkiego, za temi postępowali Opaci, Biskupi, Kardynałowie i Patryiarchowie, za któremi Oyca S. niesiono pod baldachinem, otoczonego gwardyią Szwaycarską, za tą szli Pronotaryiusze, Jenerałowie Zakonów i gwardyia Szlachecka. Poczém Oyciec Ś. uderzył młotkiem srebrnym po 3kroć w bramę świętą. Nastąpiły ieszcze rozmaite obrzędy w obec niezliczonego mnóstwa ludu.

Dnia 20. Grudnia Kardynał Zurla wydał obwieszczenie w 12 artykułach: »o zachowaniu się w czasie nabożeństwa w kościele.« Żadne nabożeństwo nie ma być wrzaskiem instrumentów lub graniem teatralnych sztuk muzycznych profanowane. Szmer, nieprzyzwoite sprawowanie się, żebranie, zakazane są po kościołach. Nie wolno z sobą psów prowadzić, kobiety z zasłonami wchodzić obowiązane, nie przynosząc z sobą dzieci przy piersiach, i t. d. Żołnierze Szwaycarscy maią czuwać nad utrzymaniem porządku.

Na Konsystorzu odbytym w Rzymie dnia 20. Grudnia, Oyciec Ś. mianował wielu Arcybiskupów i Biskupów; między nowo mianowanymi iest JW. JX. Mateusz Woiakowski, Archy-Diakon Katedr. Lubelski, ogłoszony Biskupem Arkadyiopolitańskim (*in partibus*).

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy d. 23. Stycznia.* —

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta Złtp. od 6 i pół do 7 — pszenicy od 11 do 13 i pół — jęczmienia od 6 i pół do 7 — owsa od 4 i grosz śre: do 4 i pół siana furę iednokonną od 8 i pół do 14, parokonną od 15 i pół do 19 — słomy furę zwyczayną od 4 do 5.

Rossyia.

Gazety Petersburgskie z d. 4. Stycznia pod napisem: »Z Konstantynopola dnia 11. Grudnia« zawieraią, co następuie:

»Ponieważ woyska Tureckie zupełnie opuściły Multany, zatém rzeczywisty Radca Stanu Minciaki wręczył Reis-Efendemu swoie listy, które go iako Sprawuiącym interesa Cesarza Rossyyskiego zawierzytelniaią.«

Cesarz Jegomość d. 24. Grudnia r. z. iako w dniu Swoich urodzin mianował dowódcę pierwszego korpusu piechoty Jenerała Woynowa, dowódcą gwardyi, kieruiącego Ministeryium Woyny, Jenerała Tatyczewa, Ministrem Woyny, a Jenerała Porucznika Paszkiewicza Swym Jenerałem Adjutantem, z zatrzymaniem dowództwa pierwszéy dywizyi gwardyi.

Cesarz Jegomość posunął siedemnastu Jenerałów Majorów na Jenerałów Poruczników, a iedynastu nowych Jenenerałów Majorów mianował, między którymi Xiążę Paweł Meklenburgsko-Szweryński z pułku gwardyi Preobrażeńskiéy przechodzi do woyska; a oprócz licznego posunienia na wyższe stopnie w woysku i cywilności, ozdobił wielu orderami.

Tuteyszy Minister Policyi, Pułkownik Czykaczew otrzymał od Cesarza pierścień brylantowy z cyfrą Cesarza, a Admirał Müller, szef sztabu marynarki, order Alexandra Newskiego. — Radca Stanu Rychlewski został Gubernatorem Oloneskim, Radca Stanu Wanderfliet, Gubernatorem Wiatki, a Radca Kollegialny Kniazewicz, Wice-Gubernatorem Petersburga; tudzież Radca Kollegii, Filip Wigel, mianowany iest Wice-Gubernatorem Bessarabii. — Radca Legacyyny przy Poselstwie w Londynie, Potemkin, i w takim charakterze będący w Wiedniu, Radca Stanu Obresków, otrzymali ordery Ś. Włodzimierza 3ciéy klassy, a drugi Sekretarz Poselstwa w Londynie, Smirnow, tenże sam order 4téy klassy. Pierwszy Sekretarz Legacyi w Londynie, Xiążę Gorczakow, mianowany został Radcą, a Sekretarz trzeci, Łabeński, Assessorem Kollegii. — Adjutant skrzydłowy, Pułkownik gwardyi Szepping i Xiążę Barclay de Tolly, syn zmarłego Marszałka na żądanie zostali od służby uwolnieni. — Mocne burze południowo-zachodnie od miesiąca trwaiące prawie codziennie groziły Stolicy powodzią.«

)()(

Ukaz wyszły pod d. 23. Grudnia r. z. zawiera uzupełnienia do dotychczasowey taryfy, podług którey zmnieyszone iest cło na niektóre artykuły wywozowe, zaś na niektóre przywożowe podwyższone. Podług spisu dołączonego do wspomnionego Ukazu zakazano wprowadzać: Skóry wyprawioney, ogólnie iuchtowey wszelkiego rodzaiu, płótna na żagle, płótna flemiskiego, zmieszanych kruszców, sukien, półsukien, kazmirków i różnych gatunków rąbków i t. d.

Ponieważ liczba spraw w trzecim oddziale Kancelaryi Ministeryium Skarbu coraz się powiększa, zatém Cesarz Jegomość nadał téyże tytuł »Kancellaryia specyialna dla działań kredytowych« i rozkazał, aby się ze trzech oddziałów składała. Rzeczywisty Radca Stanu Wronczonko mianowany téyże Dyrektorem.

Ukaz Rządzącego Senatu z d. 7. Grudnia téy iest treści, iż kapitały prywatne ze wszystkich Władz Sądowniczych, których w ciągu lat dziesięciu nikt nie brał, przesłane być maią do Komitetu opatrzenia zasłużonych cywilnych urzędników.

Nadesłano znowu do Petersburga 140,077 rubli dla tych, którzy przez ostatnią powodz ucierpieli, oprócz tego 382 arszynów sukna, 100 arszynów cwelichu i 81 arszynów multanu.

W d. 20. Listopada v. s. spuszczono z warsztatu w Mikołaiowie nowo zbudowany miedzią wybity okręt liniiowy o 80 działach, nazwany S. Panteleimon.

Między d. 30. Października i d. 18. Listopada r. z. przeszło 5 karawan przez urząd cłowy Orenburgski i twierdzę Arskaia, które przez stepy Kirgisów prosto idą do Khiwy i Bucharyi; te, które do ostatniego mieysca idą, maią straż bezpieczeństwa. Wartość towarów wynosi 374,952 1/3 rubli.

Niedawno Minister Oświecenia, godną uwagi miał Mowę na zgromadzeniu Członków naywyższéy Dyrekcyi Szkół, w którey stara się uprzątnąć spór o pożytku lub szkodzie powszechnego oświecenia; udzielamy przeto ostatnią myśl téy Mowy: »Umieiętności w tenczas tylko pożyteczne będą, ieżeli tak, iak sól, w miarę, według stanu ludzi, i konieczney potrzeby każdego stanu, zastósowane i wpaiane będą. Zbytek zarówno, iak brak ich, przeciwnym iest prawdziwemu oświeceniu. Wskazywać delikatne zwroty ięzyka całemu narodowi, lub większéy liczbie ludu nad przyzwoitą miarę, więcéyby szkody, niż korzyści przyniosło. Wykładać retorykę synowi rolnika, iest to ukształcić go na złego, niepotrzebnego, a nawet szkodliwego obywatela. Lecz ukształcenie w cnotach Chrześciiańskich i dobrych obyczaiach każdemu potrzebne; nie odciąga ono od wskazanego losem każdemu powołania, a w każdem położeniu i przypadku czyni go szacunku godnym, skromnym, przestaiącym na tém, co ma, słowem, szczęśliwym. Bogoboyny, w zatrudnieniach swych pilny rolnik, iako dobry małżonek, czuły oyciec, spokoyny sąsiad, w życzaniach swych umiarkowany człowiek, w pocie czoła na kawałek chleba pracuiący, iest w oczach moich oświeceńszym, iak chytry filozof, co wszystkie poiął nauki, lecz popędom niecnych namiętności uległy, dręczy się coraz nowemi marzeniami, i innych z drogi spokoynego i szczęśliwego życia sprowadza. Pewny iestem, Mości Panowie, że to moie wyobrażenie prawdziwéy oświaty, nie różni się wcale od waszego i mam nadzieię, że gdy stósownie do tych zasad wykonamy wolę Tego, który nas powołał, gorliwością i zabiegami naszemi ziednamy sobie błogosławieństwo Boskie, i staniemy się względów Monarchy godnymi, niosąc Oyczyznie naylepszą przysługę.«

W zeszłym miesiącu Grud. w mieście Moskwie dostoyni lubownicy muzyki, dali koncert w wielkiey sali klubu Szlacheckiego, a dochód z tego koncertu przeznaczono na wsparcie mieszkańców Petersburga zniszczonych powodzią. Za bilety hoynie płacono, dochód był bardzo znaczny. Wykonane były różne muzyki przez Hrabiego Ricci, Michała i Macieia Wielhorskich, Xięcia Galiczyna, młodego Witta, Xiężnę Zenaidę Wołkońską, Trubeckoy i wiele innych osób.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 28. Lutego 1825 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 6 5/8 — detto po kr. 1, łót. 13 2/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 8 6/8 detto po kr. 1, łót. 17 4/8 — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łót. 26 6/8 — detto po kr. 3, funt 2 łót. 16 4/8 — detto po kr. 6, funt 5 łót. 1 2/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 11 3/8 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 2 3/8 — detto po kr. 6, funt. 8 łót. 5 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łót. 9.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfie doniósł, a prócz zataienia nazwiska, przyzwoitą odbierze nagrodę.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Numer 5. Rozmaitości.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.